

Fuadach

Foireann

Pádraig

Rónán

Liam

Lisa

Bríd

Máire

Máistir

Deiric

Micí

Príomhoide

Radharc 1

*Osclaíonn na cúirtíní agus tá rang dáлтаí ag fanacht ar an mhúinteoir teacht isteach.
Tá cuid de na páistí ina suí agus tá cuid eile ina seasamh.*

Pádraig: Cad é atá againn anois?

Rónán: Stair!

Pádraig: Awww! Is fuath liom Stair.

Liam: Cad é dúirt tú?

Rónán: Tá Stair againn anois.

Liam: Shíl mé nach raibh Stair againn ar an Chéadaoin.

Pádraig: Seo an Déardaoin, a bhómáin!

Liam: Aww, cripes! Níl obair bhaile ar bith déanta agam.

Rónán: Ní bhíonn obair bhaile ar bith déanta agat lá ar bith, cén fáth a bhfuil tú buartha faoi inniu?

Liam: Chuir Ó Baoill scairt ar mo mhámaí aréir. Dúirt sé go raibh sé chun mé a choinneáil siar bliain eile, mura mbeadh an obair bhaile déanta agam.

Pádraig: Huh, beidh tú fiche bliain d'aois sula mbeidh an Teastas Sóisearach déanta agatsa, má leanann tú ort an dóigh a bhfuil tú ag dul.

Liam: a Rónáin, bhfuil sé déanta agatsa? An dtig liomsa é a fheiceáil?

Rónán: Chóipeáil tú focal ar fhocal é an uair dheireanach a thug mise m'obair bhaile duit. B'éigean domhsa fanacht siar ag am lóin mar gheall ortsa. Faigh ó dhuine éigin eile é.

Liam: a Phádraig?

Pádraig: Ceart go leor, ach níl sé uilig déanta agam. B'fhéidir go bhfuil sé uilig déanta ag bean de na girseachaí.

Liam: Na girseachaí? Sea, bíonn sé i gcónaí déanta ag Lisa. Haigh, LISA!

Lisa: Cad é? Níl gnóithe duit a bheith ag scairteadh.

Liam: Brón orm. 'Bhfuil an obair bhaile Staire déanta agatsa?

Lisa: Cén fáth?

Liam: Níl sé déanta agam féin.

Lisa: Agus tá tú ag iarraidh mo chuidse a chóipeáil, is dócha.

Liam: Bhal...

Bríd: Ah, Lisa, tabhair dó é.

Lisa: Tá seisean chomh falsa sin.

Pádraig: Níl ann ach go bhfuil tusa i do pheata ag Ó Baoill.

Lisa: Níl mé!

Pádraig: I gcónaí ag cur ceisteanna sa rang, obair bhaile i gcónaí déanta agat.

Bríd: Lig di, a Phaidí.

Pádraig: Bhal, nach bhfuil an ceart agam? Peata an mhúinteora! Peata Uí Bhaoill!

Bríd: Stad sin! Tabhair an obair bhaile dóibh Lisa.

Caitheann Lisa cóipleabhar chuig Liam. Suíonn seisean síos agus tosaíonn sé ag scríobh rudaí ina chóipleabhar féin.

Bríd: Pádraig Ó Dochartaigh! Níl ionatsa ach bulaí.

Lisa: Ní peata ar bith mise, ag múinteoir ar bith, bíodh a fhios agat.

Pádraig: Huh!

Lisa: Níl ann ach go bhfuil dúil agam sa Stair. Sin an méid. Tá fuath agam ar Ó Baoill, go díreach cosúil le gach duine eile.

Rónán: Tusa? Cad é a rinne sé ort?

Lisa: Ní bhaineann sé leat.

Rónán: Níl ann ach gur chuir mé ceist. Ní chaithfidh tú an cloigeann a bhaint díom.

Bríd: Tabhair aire do do ghnóithe féin, Rónán. Tá tú ag cur isteach uirthi.

Rónán: Huh, girseachaí.

Siúlann Lisa agus Bríd píosa ar shiúl ó na gasúraí.

Bríd: Ná lig daofa cur isteach ort, Lisa. Is amadán ceart é an Pádraig sin.

Lisa: Tá mé ceart go leor.

Máire: Hi, Cad é atá ort, a Lisa?

Lisa: A dhath ar bith.

Bríd: Ná bac léi, bhí Pádraig agus Rónán ag cur isteach uirthi.

Lisa: Ní raibh siad, go díreach ní maith liom daoine a rá go bhfuil mise i mo pheata ag an mhúinteoir, go speisialta ag Ó Baoill.

Máire: Aidhe, tá fuath agamsa air fosta.

Bríd: Ní maith le duine ar bith é.

Tagann Liam ar ais agus tugann sé an cóipleabhar ar ais do Lisa.

Liam: Go raibh maith agat, a Lisa. Brón orm faoi na rudaí a bhí na gasúraí ag rá.

Lisa: Océ!

Liam: eh . . . d'athraigh mé cuid de na freagraí. Ní bheidh a fhios aige go raibh mé ag cóipeáil uait.

Lisa: Ceart go leor.

Bríd: Agus déan do chuid oibre féin as seo amach, a Liam.

Liam: *Yeah, like*, bíonn an obair bhaile déanta agatsa i gceart achan lá!

Imíonn Liam ar ais chuig na gasúraí.

Bríd: Amadán!

Máire: Tá na gasúraí uilig mar sin. Is amadáin uilig iad.

Lisa: (*ag gáire*) Sea, is fíor duit!

Pádraig: Scetch! Scetch!

Ritheann gach duine ar ais chuig a mbinsí. Tagann an máistir Ó Baoill isteach. Tá cuma chrosta air.

Máistir: Suigí síos agus tógaigí amach bhur gcuid leabhar! Anois, Ó Dochartaigh, cén t-ainm a bhí ar an chéad impire Rómhanach?

Pádraig: eh . . . eh . . .

Máistir: EH . . . EH . . . EH . . . nach bhfuil tusa ábalta rud ar bith a rá i gceart Ó Dochartaigh. Tabhair domh an freagra go gasta anois.

Pádraig: eh . . . eh . . . Roman Abromavich . . . (*tosaíonn cuid de na gasúraí ag gáire*)

Máistir: ROMAN ABROMAVICH!

Téann an máistir síos agus beireann sé ar ghruaig Phádraig.

Máistir: Bhfuil tusa ag iarraidh a bheith greannmhar, Ó Dochartaigh?

Pádraig: Níl, a mháistir, níl.

Máistir: Ní bheidh sé iontach greannmhar duit nuair a bheidh tú ag fanacht istigh ag am lóin fá choinne seachtaine, an mbeidh?

Pádraig: Ní bheidh a mháistir, ní bheidh.

Máistir: Liam Ó Ceallaigh! Inis dom rud éigin faoi Michelangelo nó Leonardo.

Liam: eh . . . eh . . .

Máistir: EH . . . EH . . . EH . . . Tá tusa níos measa ná Ó Dochartaigh. Abair amach nó tarraingeoidh mise an teanga amach as do bhéal. Cérbh iad Michelangelo agus Leonardo?

Liam: eh . . . is NINJA TURTLES iad a mháistir.

Máistir: Ó Ceallaigh tá tú níos dúire ná péist. Tá níos mó idir an dá chluais ag cuiteog nó mar atá agatsa! Liúdramán. Thig leatsa fanacht istigh ag am lóin fá choinne seachtaine fosta.

Liam: Ach. . .

Máistir: Oscail do bhéal arís agus beidh coicís agat! Lisa de Búrca, cén áit a ndeachaigh Criostóir Columbas?

Lisa: go Meiriceá, a mháistir.

Máistir: Ar a laghad, tá duine amháin sa rang a dhéanann rud beag oibre. Anois tógaigí amach bhur gcóipleabhair agus scríobh amach an rud atá ar an bhord agam.

Scríobhann na páistí síos rudaí ar feadh tamaill bhig. Nuair atá droim an mháistir tiontaithe, feicimid go bhfuil Pádraig agus Liam ar buile, bíonn siad ag amharc ar Lisa agus ag rá go ciúin gur ‘swot’ agus ‘peata múinteora’ atá inti. Go tobann buaileann fón póca an mháistir.

Máistir: Caithfidh mise dul chun an fón seo a fhreagairt. Má chloisim trup ar bith ón tseomra seo nuair a bheidh mé amuigh, beidh brón oraibh!

Imíonn sé amach agus ligeann an rang uilig osna astu.

Pádraig: Ó, tá fuath agam ar an fhear sin.

Liam: Caithfidh muid rud inteacht a dhéanamh fá dtaobh de.

Bríd: Cad é a thig linn a dhéanamh?

Rónán: Tá mise chun an scéal a insint do m'athair.

Pádraig: Mise fosta.

Lisa: Tá fhios agamsa.

Pádraig: Ó, sea, tá plean ag peata an mhúinteora í féin.

Bríd: Arú, éist do bhéal agus tabhair seans di.

Lisa: Bhal, sílim go bhfuil a fhios agam dóigh chun fáil réidh leis.

Pádraig: Huh!

Liam: Éist léi bomaite, a Phádraig.

Lisa: Léigh mé faoi i leabhar.

Pádraig: I leabhar. Cad a dúirt mé, *swot* ceart atá ionatsa.

Bríd: Éist bomaite, a Phádraig, ní thugann tusa seans do dhuine ar bith.
Abair leat, a Lisa.

Lisa: Bhal, sa leabhar seo, bhí máistir an-olc ag an rang agus rinne siad fuadach air.

Liam: Fuadach?

Lisa: Sea, thóg siad é agus chuir siad é i bhfolach. Ní raibh siad sásta é a scaoileadh saor, go dtí go bhfuair an scoil máistir nua.

Máire: Ach a Lisa, ní bheadh muidne ábalta é a fhuadach. Tá sé ró-mhór dúinn.

Lisa: Sea, ach níl ann ach fear amháin. Tá níos mó dúinne ann.

Máire: Níl a fhios agam

Lisa: Goitse thart agus inseoidh mé daoibh cén dóigh a ndearna siad é sa leabhar.

Cruinníonn siad uilig thart ar Lisa agus insíonn sí an plean dóibh.

Pádraig: Níl sin ag dul a oibriú?

Máire: Níl mé cinnte, b'fhéidir go n-oibreodh sé.

Ronán: Cad é do bharúil?

Liam: Bhal tá sé níos fearr ná rud ar bith.

Bríd: Scetch! Scetch! Tá Ó Baoill ag teacht ar ais.

Lisa: Bhfuil muid chun triail a bhaint as?

Pádraig: Eh, ócé. Ronán?

Ronán: Aidhe. Shush, seo é ag teacht.

Tagann Ó Baoill isteach sa rang arís.

Máistir: Bhal, a amadáin? Bhfuil an obair sin críochnaithe agaibh? Ó
Dochartaigh, bhfuil an obair críochnaithe agat?

Pádraig: Eh . . . cén obair?

Máistir: Cén obair? Cén obair? Bhfuil rud ar bith idir an dá chluais agatsa Ó
Dochartaigh?

Pádraig: Níor thug tú obair ar bith dúinn.

Máistir: Níor thug mé . . . bhfuil tusa ag rá go bhfuil mé ag insint bréag Ó
Dochartaigh?

Pádraig: Níl ach. . .

Máistir: Níl múineadh madaidh ortsa a uascáin.

Liam: Ach a mháistir. . .

Máistir: Ó Ceallaigh, druid do bhéal nó druidfidh mise duitse é.

Liam: Ach níor thug tú aon obair dúinn.

Máistir: Nár iarr mise ortsa do bhéal a choinneáil druidte.

*Beireann an máistir ar ghruaig Liam agus tosaíonn sé a iompar suas óna chathaoir.
Tá Liam ag scairtigh. Go tobann tagann Lisa taobh thiar den mháistir agus
buaileann sí é le leabhar trom ar a chloigeann.*

Bríd: Wow, Lisa, Cad é a rinne tú?

Ronán: Wow!

Lisa: Bhfuil sé ceart go leor?

Pádraig: Tá sé beo, ach tá sé gan aithne gan urlabhra.

Liam: Ní raibh sin mar chuid den phlean.

Lisa: Tá a fhios agam, ach chonaic mé é do do bhualadh.

Máire: Cad é atá muid ag dul a dhéanamh? Ní seo an rud a bhí pleanáilte againn.

Pádraig: Tá a fhios agam. Caithfidh muid é a fháil amach as seo. Cad a tharlóidh má thagann an príomhoide isteach.

Lisa: Beidh muid ábalta an plean a úsáid go fóill.

Pádraig: Cén dóigh a bhfuil muid chun é a fhuadach anois?

Lisa: Nach bhfuil sé níos fusa anois, nuair nach bhfuil sé ag bogadh.

Pádraig: Sea, ach cad é mar atá muid chun é a fháil amach as an scoil?

Ronán: Seo ceangail suas é. Tabhair dom do charbhat. Liam, cuidigh liom.

Lisa: Ní gá dúinn é a bhogadh amach as an scoil. Nuair a bheidh sé ceangáilte suas, cuirfimid sa chófra é.

Liam: An cófra?

Bríd: A Lisa, bhfuil tú cinnte go bhfuil a fhios agat cad atá ar siúl agat.

Lisa: Beidh sé ceart go leor, fan go bhfeice tú. Haigh, Deiric, tabhair cuidiú do na gasúraí.

Deiric: Cén fáth mise?

Máire: In ainm Dé, cén fáth a bhfuil na gasúraí uilig sa scoil seo chomh tiubh!

Deiric: Níl mise tiubh.

Lisa: Níl, agus tá tú breá láidir. Tóg amach é.

Deiric: Fan bomaite, tá sé ag múscailt arís.

Lisa: (*Buaileann sí ar a cheann arís é.*) Níl sé anois.

Deiric: Bhfuil a fhios agat seo, Lisa, tá tusa *mental*. Micí, tabhair cuidiú domh.

Iompraíonn na gasúraí an máistir amach as an seomra.

Máire: Cad é atá muid ag dul a dhéanamh anois?

Lisa: Caithfidh mé smaoineamh a dhéanamh air.

Bríd: Tá muidne ag dul a bheith i dtrioblóid mhór anois. Ní oibreoidh an plean faoi fhuadach.

Pádraig: Cén fáth? Shíl mé go raibh muid a dhul a rá gur thóg drong as Baile Átha Cliath é.

Ronán: Aidhe, bhí muid chun a rá go raibh sé ag díol drugaí agus go raibh air airgead a thabhairt do lucht na ndrugáí.

Bríd: Ní oibreoidh sé.

Pádraig: Cén fáth?

Bríd: Mar ní bheidh muid ábalta é a fháil amach as an scoil. Ar scor ar bith, nuair a mhúsclaíonn sé beidh a fhios aige gur buaileadh é sa scoil agus beidh a fhios aige gur muidne a rinne é.

Pádraig: Lisa a rinne é!

Máire: (*Tugann sí buile do Phádraig.*) Bhfuil a fhios agat seo, Pádraig Ó Dochartaigh, is *creep* ceart tusa.

Tagann Deiric agus Micí ar ais.

Lisa: Bhfuil sé ceart go leor?

Micí: Tá! Tá sé ceangáilte suas go maith istigh sa chófra.

Lisa: Ar mhúscaíl sé?

Micí: Níor mhúscaíl.

Lisa: Go maith, tabharfaidh sin seans dúinn smaoineamh ar cad atá muid a dhul a dhéanamh.

Micí: Bhfuil plean agat?

Lisa: Níl go fóill.

Deiric: Bhal, b'fhearr duit smaoineamh ar rud inteacht go gasta mar sílim go bhfaca mé an príomhoide ag siúl thart.

Liam: Scetch! Scetch!

Ritheann gach duine ar ais go dtí na deascanna, siúlann an príomhoide isteach.

Príomhoide: Shíl mé gur chuala mé trup istigh anseo. Cá bhfuil an máistir?

Ní fhreagraíonn aon duine í. Bíonn na páistí uilig ag amharc ar Lisa.

Príomhoide: Bhal, nár chuala sibh mé? Cá bhfuil an máistir a dúirt mé?

Lisa: Eh, bhuaile a ghuthán póca agus chuaigh sé amach chun é a fhreagairt.

Príomhoide: Bhuaile a ghuthán? Níl sin iontach proifisiúnta. Caithfidh mé labhairt leis faoi sin. Cén t-am ar tharla sin, a Lisa.

Lisa: Thart fá cúig bhomaite dhéag ó shin.

Príomhoide: Agus níor tháinig sé ar ais ó shin?

Lisa: Níor tháinig.

Príomhoide: Bhal, níl seo sásúil ar chor ar bith. Imoidh mé chun é a fháil. Beidh mé ar ais i gceann cúpla bomaite. Níl mé ag iarraidh aon trup a chloisteáil ón tseomra seo go dtí sin. Pádraig Ó Dochartaigh, ar chuala tú sin? (*Imíonn sí amach.*)

Pádraig: Cén fáth go mbíonn gach múinteoir ag piocadh ormsa?

Máire: Lisa, Cad é atá muid ag dul a dhéanamh. Níl dóigh ar bith go bhfaighidh muid amach as an scoil é anois, agus thiocfadh leis múscailt ag am ar bith.

Lisa: Oooh! Níl a fhios agam. Ní raibh aon fhadhbanna mar seo sa leabhar a bhí á léamh agam.

Pádraig: Dúirt mé leat nach n-oibreodh sé.

Gach duine: DRUID DO BHÉAL, A PHÁDRAIG!

Pádraig: Go breá. Faighigí isteach i dtrioblóid sibh féin. Ní bheidh aon pháirt agamsa sa scéal níos mó. Tá mise a dhul a insint don phríomhoide cad a tharla.

Liam: Níl tú.

Pádraig: Bhfuil tusa chun mé a stopadh, Ó Ceallaigh?

Ronán: Cuirfidh mise agus Liam stop leat.

Deiric: Mise fosta.

Micí: Leaidh, ní shílím go mbeidh aon ghá le sin, cloisim trup ón chófra, sílim go bhfuil sé múscaillte. Tá muid críochnaithe anois.

Ronán: Cripes! Nár cheangail tú i gceart é.

Micí: Cheangail mise a chosa, Deiric a cheangail a lámha.

Liam: Ó a Dhia, seo chugainn é. Ar ais go dtí na suíocháin.

Ritheann siad ar ais chuid na suíocháin agus siúlann an máistir amach as an chófra, Níl sé ró-mhaith ar a chosa.

Máistir: Hi, achan duine, cá bhfuil mé?

Ní thugann aon duine freagra air. Siúlann sé suas chuig Liam agus cuireann sé amach a lámh.

Máistir: Hi, is mise Johnny, cé tusa?

Liam: Eh . . . eh . . . Liam, a mháistir.

Máistir: Máistir? Cé hé an máistir?

Liam: Eh, tusa?

Máistir: Mise? Ha ha, cluiche atá ann an é? Ócé, beidh mise mar mháistir. Blah, blah, blah, blah, blah, blah. Obair bhaile, blah, blah. Ná bí ag caint, blah, blah.

Tosaíonn na páistí ag gáire.

Máistir: Anois, do bhabhta, Liam. Thig leatsa a bheith i do mháistir anois, gabh suas.

Liam: Eh . . . eh . . . ní bheidh aon obair bhaile agaibh go deireadh na bliana.

Máistir: Yipeee, yipeee!

Liam: Agus ní bheidh aon scrúduithe ann ag an Nollaig.

Rang: Hurray, yippee!

Liam: Agus, críochnóidh an scoil gach lá ag am lóin . . .

Tosaíonn an rang ag béiceadh arís ach siúlann an príomhoide isteach.

Príomhoide: Liam Ó Ceallaigh, cad é atá ar . . . Ó, a mháistir Ó Baoill, feicim go bhfuil tú ar ais.

Níl aon fhreagra uaidh.

Príomhoide: A Mháistir Ó Baoill.

Briseann an máistir amach ag scig-gháire.

Príomhoide: A Mháistir! Cén fáth a bhfuil tú i do shuí sa bhinse sin? A Mháistir?

Máistir: Gabh mo leithscéal, ach is é Liam an máistir anois.

Gáire ón rang.

Príomhoide: A Mháistir Ó Baoill, ní shílim go bhfuil seo greannmhar ar chor ar bith. Ba mhaith liom labhairt leat anois, i m'oifig.

Máistir: Ach. . .

Príomhoide: Anois, a mháistir!

Éiríonn an máistir agus siúlann sé amach leis an phríomhoide.

Micí: Cad a tharla?

Deiric: Tá Ó Baoill imithe amach as a mheabhair.

Ronán: Lisa, caithfidh sé gur thug tú buille maith dó ar a chloigeann.

Lisa: Níor shíl mé go raibh sé chomh crua sin.

Máire: Cad a tharlóidh dó.

Lisa: Níl a fhios agam. Sílim gur chaill sé a chuimhne. Shíl sé go raibh sé ina ghasúr scoile arís.

Liam: Tá a fhios agam rud amháin, b'fhéidir nár oibrigh an fuadach, ach ní shílim go bhfeicfidh muid Ó Baoill ar ais ag teagasc staire go cionn tamaill.

Rang: Yipee! Hurray!